

ХААҢАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 124 (7197) ● 1991 с.м. Алтынны 17 күнэ. Чэппиэр ● Сыланата 8 харчы

Бийр тонна оту 500 солк. нгдэс сыналзаабаттар. Золэ тиникаттан тонна оту тирйэн адалыгта 1300 солк. кэрдүүлэр. Оттон совхозтарбыт оро-йуон таһыттан 4763 тонна, ол нингэр атыылаһан 2000 тонна, оту адалыхтаахтар. Ол туһу-нан 1 стр. аах.

Райсовет президиумун чилинэ М. Иванова: «Оройуон административтын баһылыгынаа эдэрчи сангалым толкуйдаах, сананы ийигэрэ-толлуугаа суох ийдэрэр эрчимнээх киһи буолуохтаах. Онук киһи ким баарый?» — 2-с стр. көр.

Бишиги, сахалар, княз тутур, төрүт-уус, өбүгэ сабааттан салбаһан кэлбит сылгыбыт нитинтигэр туох уларыһыылар тахсаары туралларый? Ол туһунан Тыва хайаайыстыбатын уонна ас-уөл миннстерствотын сылгы нитинтигэр наставнига Е. Местников сабадалар—3-с стр.

Сиртэн тэйбэтэххэ
ыал-дьон буолуохпут

Дойдубут эконо-мичес-
тай кризисэ улам ыбы-
ты ылларап нэр. Мара-
һыннар долбуурдара ку-
лаахалхыйда. Бу орду-
руну камиз согурууттан
ааччыларга үөрэнэ-
далыт донго — бийиэх-
туктары үөһөтэ. Бэ-
эр ортүрүп хайдах да-
ны бэйэбит сирэ сы-
һыммын тосту уларит
адытына табыллар буол-

* Кырдык, Сахабыт сирэ
кылгас сайыннаах, Ол
эрэри өбүгэлэрибит нүүс
бааһынайдарым сабы
дьаалларынан XVII үйэт
тан салыһыһынны үүнэ
балларэ. Ол үгэс уһун
тан баран билигин дьа
һаҥа сөрөгүтүллэн эрэр.
Олус бытааныһын, Респуб
ликабыт үрдүнэн суос-со
дохтох Нам оройуонугар
бүрдүк тардар мезинитэ
баара холобурга сыһыан

Авы туран совхозтары
приватизациябыт суйнуу
була илгэ тэтэһигэтер
Ханна да бараллары бы
маарбаакка олорор ала
ныыттарга маарыннаа
арэбит. Оттон үтэтэ суо
йаныыт ханна ырааты!

Быйыл «Мындагайы» совхоз 5 тонна «Заря» дини сатылганной сизматини атылган Болуту отделиннытар 30 гектарга, Мырытага 10 гектарга ысыта, Оттон Т. Н. Савин албах сийлаа оту үүннээр зенота гектар ахсыттан 32 центнер Т. Д. Николаев сыйаа үрдүк үүнүүтү зенот 32 центнер үүнүүнү х

йүзүндүлөр Ити 120 тонна
ордуңкусу бары техника
ордуңкусу бардыбылар
нан куурдан харайдыбы
Мантак аан бастаны са
машинаныга таскаланыты
50 тоннаны туттарыш
пыт. Калар сыяларга са
машинаны ашыллар баа
нанын 1000 гектарга тиз
дэргэ суоттаныбыт. Ону
ха уруг бааһына: Ону
ха бөтөт туох да саһу

тыбакка тамалданынан
бүрүлүбүт, сирө тобут-
таламмы 500 гектардаах
солоһуну туһаа таһа-
ран бааһына өгөстөр бы-
лаарнаахпыт.

Боруобалыы кэриэтэ быйыл саас 5 гектарга хортуоллуй үүнүэрбиллэт. Ону үлэ уонна сыһыалааһаҕыра көрөн-харайан, 25 тонна үүнүүнү ылла. Нэдэр сылтаан Болугурга А. А. Слепцов салайар суруотчуттарын биригээдэтэ хортуоллуй олордуо. Итиннэ бэлэмнээн Новгородскайдаары ОПХ-тан 13 тонна «Бармас» дьин элэти суортаах хортуоллуй сизимати атымдаһан. Эрилик Эристин аатынан совхозка Н. Н. Новгородов салайар хортуоллуй үүнүэрээччилэрин звенотун кытта дуоһабардаһан киһилэр оҕоһөхрэнниилдэрэ үлэһиттэр уурабыт.

Халпымыстаны бызыл 10 гектарга олоруннуг са-
йын от мйын санатыгар
ууснуг дохсун тобурахтан
3 гектар туһаттан тахсы-
быта, Ол үрдүнэн 120
тонна халпымыста үүнүүтэ
малымына, Маныаха да-
батан эттэххэ халпымыста
бааһыматыгар үөлүсүтэр
система бырайыага онго
булан бутан бараан, хар-
чыта үбө керүлүбэки-
иһанын туура

Тыя сирин нэлэлийн
ньэта бэйэтэ онорон та
лаарар бородууксуытын
дэлэттэбинэ, росказтан
ордугузан бэйэтин хаач
чылаа.

Билдэн турар, бастатан
норонгоо саамай тийн
султалаар, нийгэмийн
бурдуга буюу Онуох
мнэлгис наада. Байнг
сөххөзлүт Казахстан
мнэлгис адаларын туу
нан оройгон хайхатыг
хаста да суруллан турар
Ол эрээрн 15 нэбилнэ
бары мнэлгиса булуу
охолдору манан аба

бүрдэлтэх. Онон оролцуун үрдүнэн биир бурагуу тутар пууну тэрийэн үрдүк онгоруутуулаах аныгылыы технологиинан, техничан сабыллар ордуу дии сааныабын. Оччоо күһүн туттарылар бурдун баарта биир сиргэ харгыһа суох мээкээлээн нэһилээһингэ тирдүүлэхтэ. Оттон биирдийлээн ыаллар, кыра халһаайысты, балар бурдугу үүннөрүндэрэ умчуллубута букатын быданнаата. Вилигин, оттуур сириттэн ордорунан, ким бурдук ыбар бааһына онгостуой? Бурдук үүннөрүнтэ уопсай нэһилиэк интэриһиниэн салгытаран кэлимики ыстылыныаһына эрэ ким да баттаммаһа олорвон сөү

Бу муннарга тмэ сирин үлэһиттэрэ кыстык олохторун булунаан эһиллэҥи сылы түстүүдэлэр. Киинлэри быһаарыллан биэрбэт уустук, ол гынан баран син-бир олоххо кириэхтээх боллуруостар үүһэ-хаһа туталлар. Маныаха чөлүч эппиэти кини да биллэһиттэ биэрэ илик. Тмэ хаһаайыстыбатын оройуоничагы управление та, киин сүрүннүүр специалистара рабочайдарга уолсайынан нэһиличиннээҕэ, мунуохтары ыстан үлэһиттэр санааларын, баҕдаларын истэр кэмнэрэ кэллэ. Олохтоох Советтар боччумнаах тыллара өстөрө иһилиибэт, им-дьымнэр. Чуолаан, биллэһит кэмгэ күдээринэ былан нары энпротиспаккэ олохтоохтун, эстибэт-бастыбат туһунан толкуйдауу күммүт үүннэ. Маныаха быттан хаалбакка, эһиттин бир сомоҕо, түм сүүлээх буоларбыт наада Сиртан, хара буортан гай батэххэ ыа-дьон буолуохтут.

А. ИВАНОВА, И. СИВЦЕВ,
«Мындаарайы» совхоз
кылабынан агроном.

Ы а м таннары түһэр

Оройуон совхозтарынан бу күннэрдээди илгэлэр дааннайдарынан, ынахтан үүтү мааны сирэ суохтаннары туһун ээрэр. Холбоур, «Бахсы» совхоз Чыаппаратаабы отделеистыгар алтынны 9 күнүгүтэ ымаһа 7,6 центнер эбит буоллаһына, 1 чымыһалаа 5,5 центнерэ буолла. Бу совхоз Толоонно «Кустун» ынаһык ферматыгар алтынны 9 күнүгүтэ 3,4 центнер, 14 чымыһалаа 3,2 центнер үүт маһа. Бу чымыһалаларга үүтү ымаһын оройуонка 173-гэн 120 центнерэа түспүтэ.

Р. СОФРОНОВА

СОЛКУОБАЙДААХ САЛАА ОТ

эбэтэр тизэйэр-таһар үлэ атахтанар күүтталаах

Алтынны 9 кунгур таһаарыаллыбыт бүтэһик тээх түмүгүнэн оройуон соvxоэтарга 22240 эрэ тонна оттоннулар. Итинни эбии «Мындабааһы» соvxостан 1264 тоннаны атын оройуоннартаа 4763 тоннаны тизээн абыалыһахтаахтар. Быдырын соvxоэтарга 10564 тонна тизээр-таһар үлэ былаан намыһыттан 60 582 тонна этэ. Онтон өрөмүөнүүр - техникческ эл предприятие 2700 тоннаны, Якутскайдаагы автокомбинат 2550 тоннаны соvxоэтар бөлөһүрө 531-тоннаны тизибиттэрэ. Оттон быйыл, илингэ тутан олодоробутунан, Золотинкаатан 600 тонна, Ойоттон 800 тонна, Намтан 1008 тонна уонна балаача от Мэҥэ-Хаҥаластаа тизиллиэхтээх, Итини таһынан Амма уйгургу урэхтэртөн, Нуотараттан 2023 тоннаны аһаахтааһыны

2000 тонна от атымыз кездэр. Хайа да оройун хайа да хайааныстыба тонна оту 500 солк. итэск: сыналалаабат. Ол үрдүнэ тизнэр-тайыр терилтэлэр бит аңардас солхозтар компенсация ытмахтааттары.

Мастан кыбыллаах оҕо-
лаах сылабырдар уоһа-
тоһе да ырахаанын иһин
кутскайдаары маҕаһык
маҕатын бараллар. Атык
изэл сатабыллаах мааста
сыаналыылар. Манык
онгорууна Байкал чуҕа
мастан кыһааччыта Карп
нэргэнэ Ирина, ийэтэ Га
надлар.

Сиймөккө: Галина Ахм
Бу идэтиккэ иһин пенсия

3. Брюханово фото

тан бйладаланар сьалы-
нан сьаналарын сььрз
суох урдэтэр санаалаах-
тар Холубур, баар-суох
эрмэр, тула көтөр гөрлө-
төбит — арумунууру-тех-
нической предприятие Зо-
лотиннаттан биир нары-
нымыгытар «Вахсы» соххо-
тан 4000-тан тахса сол-
куобайы аатсан бааары
оту тнэбэикэ олодор.
«Вахсы» соххо атын сир-
дэтэ 1568 тонна, ол
инигэр Золотиннаттан 200
тонна, оту абаалымаах.
Ол биирдин тонаатын ах-
сын агардас тнэллннгэр
1300-түү солк, төлөстө-
лө соххопту соххо. Да
аатытан бааарай? Оттон
былларыын шэфтээх ке-
рионгиларбыт тонна оту
650 солк, бааларга эл-
пнтарин бааларытан ба-
аарыт табыллыллыт.

Онон салан от кэпний-
нэрг буолбаша, солкуобай-
га турар буолла. Ити бэ-

Бигэр тэвэрэн туурар саамай улахан нэрлэлэгитэ

нан уматын бөндүрүшө буолар. Аллараа Бэстээххэ оройуон уматытын фонду баар эрэри, сыт хаалбыт икки ангар мыйыгар кыйан таһан ылбат балаһааны алаахым. Бэстээххэри автовокзалга бензозастарын таһаас таһар автомобилдарга кубулуйта; Совхозтарбытыгар биер да бензовоз бастайаанный суурбап. Оромуон үүүр-техническай предприятие киинэрэ батчаанга, дьөрөөннө улэтибикке көспүлэр. Бу ый иһинэн предприятие 4 бензовоһу туруоран 1000 тонна бензини, дизельнай уматыгы тизээн биердэринэ эрэ совхозтарбыт мал буолар ныхтаахтар. Сыт түмүктэнэр чугалаата, Сатаатар, баар фонданы илдьибит сеп этэ. Маныаха совхозтар инженернай сулуусталара амчэ күниэтэ киһаалдаа быһыан үлэтиниллэрэ эрийдилэр.

Табла 1. Автоматично:

Амурский уобласт. Благовещенскийга сана мин-
рорайон үөскээтэ. Сахаастааччы—куорат Советын
исполкома—олорор дьыалэри кытары тэтигэ со-
кулубыт учурдешинеларын туттарар. Үлэ илээ
изигэ мыгылдар исполком олорор дьыба кавдыбар
үлэиттэрдээх хаасты да предариятиелар үлэрин
биигэ холбууга кыһаммыта.

Синимонка тутуу площадкатыгар.

В Салпин фотота

Мастан кыбыллан оңоюллубут ойуулаах-дьарбаалаах сылабаарлар уонна эйдир сервис, сыаналарга төһө да ыараханын иһин, уус-уран оңоһуоттар Иркутскайдаагы маҕаһыйн-салоннарыгар атыгыз хизмэтин барылар. Атыылаһааччылар мастан дьиннээх сатабыллаах маастардар айбыттарын үрдүктүк сыаналыһылар. Манньа уратылаах сүтенирдэри оңорууһун Байкал мугалыһаады Утулин боһуолак мастан кыһааччыта Карим Мухамадиев уонна иһин нэргэһэ Ирина, ийэтэ Галина Ахмедовна дьарыктаналлар.

Сийомока: Галина Ахмедовна сылабаар ойуулуур. Бу идэтинэн иһин пенсияга тахсан баран дьарыктанмашта.

Э. Бюхаченко фотота. (ССТА фотохрониката).

Быыбары көрсө санаалар

Э Д Э Р Д Э Р Г Э

Саха сиригэр Россияҥа
састаабыттан таһааран ту-
тукта суох, сувереннай
республика оҕоруохха наа-
да. Вастаан сылларга
биллэн турар, экономичес-
кай өртүгүн улаханникы
кыпчыллаахпыт. Олохпут
мэлдьи оннук буолуо диэн
мин тоҕо эрэ туттаммал-
пын. Ол оннугар бэйэ ба-
һын бэйэ билэн олох оло-
руутугар, көгүл буолууга
тийиэхпит этэ. Ити туһу-
нан мин оройуон Советын
сессиятыгар урут да этэн
турабын. Ол, биллэн ту-
рар, ыһымаллыбатаҕа.
Билигин Россияны кытта
бииргэ буолуубут олохпут
мулчуруйбат чакчытынан
буолар буоллаҕына, Саха
республиката президеннэ-
х буолара хайаан да наада.
Болпурус барыта прези-
дент таһымнан быһа-
рыллар буоллаҕына, би-
һиги да итинник дьаба-
нахпыттына сөп күөдүк.

Саха сириг президен-
нан ким буолуон собуй?
Мин маннык критерий-
дари туруоруом этэ. Васта-
катынан, Саха ССР пре-
зидентэ маҥа төрүт олох-
тоох буолуохтаах. Уонча
сыл үлэлээт, төрөбүт
дойдуһун дигни көтөр киһи
наадата суох. Итинниин,
киһи Саха сиригэр тэний-
бэт киһи сүүрү тылы —
нуучча уонна саха тыл-
ларын билэр буолуохтаах.
Оччотугар эрэ киһи хайа
да өрүт интэриэһин өрө
туппакка, баары-баарынан
нөрүүн, ыардыктыахтык
сыйыамнаһыал сөп. Тыл
— норуот кута-сүрө, киһи
дууһатын кылаабыһа
дизин мээһэрэ эппэтэр.
Норуот тылын билэр ки-
һи минн олохун-дьаһадын
иэ дууһатын да билэрэ
ордук буолуо. Итиннэхэ
мин билиги республика-
быт президентинэн М. Е.
Николаев буолуон сөп
дип саныыбын. Кэҥэттэн
ордук лидер, саха норуо-
тун сириг туһугар ту-
буулаһар ыахтаах киһи
билиһиктэ суох курдук.
Михаил Ефимовичы мин

хайвчлалттай эрх аадам, радиотой эрх итгэл бидэр бүлэглэхтэй. Кини приемтар сүлддэн, сирээ көрсөн нэгсэллэлтэй. Од керсүүхүү итхэх итгэлтэй санзаны өссө бигэргэлтэй. Олон, оройуонум дьон-сэргэтэ, ыйытар хүннэр тирсэн маллалдлэ, М. Е. Николаевы ойүүргүүтүгэр багарабын Ити республикабыт гүлүнүн.

Оройдоммуугар тийэн

СУОЛЛА

исдлаххэ, администра-
ция байхлыгын бийбара
ытгаллар буолла. Кини
туох-ханын функциялаа-
рын, Советтары кытта хай-
дах сыйманынахтаагы
туһунап анал Союуон бэ-
чээттанн турар эрэри,
кинн муһара-тэһэрэ, му-
наахсыйара элбэх. Биир
бэйэм Советтар суох буо-
луу дикки баран эрэллэр
дизн сабадалыбын. Ол
эрэри администрация ба-
хылытар оложу салайын
муһатын барытын тутта-
ран ибистэххэ, экин урук-
ку эреһинэ суога дуо?
Кини болтуруочу быһа-
рыга төлө объективнай
буолуоҕай? Онон Совет
президиумун хаалларар
сөп. Администрация ба-
хылыгын бийбарын ыт-
табыт дуу, аһаан кэби-
бит дуу динн ыйыталлар.
Мин санаабар, оройуон
администрациятын бахы-
лытын бийбардыыр сөп.
Нэһиликтэр бахылыкта-
рын кини бэйэтэ сүүмэр-
диритгэр кыахта биэриэх-
хэ.

Багьдэггүйн бийнхэ
ким буулуйн сөбүү? Үлэ-
лир нэкидин көрүүхэ,
ол аята, эдэрчи юуи наа-
да. Инийннэн, сангаим
толкүйдур, сангаим ниг-
нэгнэ-толлугаа суох кил-
дэрэр эрчимнээх саа-
нааччи наада. Бийнги
оройуон атыттарган сай-
дны өргүнэн лаппа хаа-
лан нибэрбитин бары да

ойдоон көрдөххүт буолуо. Ол оройуону сайайымыга үлэлиир дьон төбөлөрүттэн, үлэһиттэриттэн бичаччы тутулуутаах дин санамыбын. Билиэхкэ атыктары күүтүү, тэтээн тээһин, кыһаллыбат буолуу, күннээгинэн олоруу баһыбар. Ол иһин республика-ба бастагы көнөкө буолбакка, куутурукка соһулабыт. Билингүл президиум састаабын да ылап көрдөхкө, барыта уруккү кадрдар Эллэһэн-эллэһэн санамы тобулаллара ыраабыт дьон. Ол иһин

этэбн эдэрдэ хото нилэрваххэ дээн. Дьон нилалтаттар, боплуруостары быһаарыыга сагалыы сыйһаанналар дьон наадар. Вилитин сессияга даҕаны, президиумта даҕаны боплуруостары быһаарыы азырар иһин тобугунан олохулар. Вилитин—президиум чилиэннэра, сройуон Советын депутаттара—ханнык боплуруоһу быһаарыахтаахтыытын жуньвааха, сессияга кэлэн эрэ баран билэбит. Сессияга көгө

БИЭРИЭХХЭ

мунуна кумааыым тут-
таран ибниһаллар, өссө
сорогун боппуруос быһа-
рылла турдагына биэрэл-
лэр. Хайа да байэллэх он-
но боппуруос ик дүгээр
киирэн таба быһаарымы-
ны ылыһара ыарахан.
Оройуон Совета оройуону
салайымы аһара байэ-
сэниһотто, Ханнык да боп-
пуруос буоллун: «Ким да
эйиэхэ кыһаллыа суоҕа.
Вэйэдиһ быһаарыныт», —
дигэ буолар. Хотону сы-
баһыны, оҕо кириини,
сиглэһи сэгитини, о д. а.
— куннэри хаһаайысты-
баннай боппуруостары,
былдан турар, киһилэр
байэллэр» быһаарыахтара.
Райсовет үдэһитэ тахсан
мыстыкка кириини төри

дэн биеэрх суоца. Отгон сүрүн боппууроска хайаал да райсовет санаата дьонго-сэргэлэ тиниэрэ наада Холобур, билигин биннэхэ, Карл Маркс аатынан соххока, рабочайдар союзпут ыһыллар үһү, баппынай хаһаайыстыба буолар үһүбүт динэн ыһыта-лаһаллар. Билигин тугу да эгэрбит суох. Эбэтэр республикада приватизация туһунан кэлсэтин турбута ыраатта. Бу биннэхэ хайдах буолуоҕай, туох бөлөмүнэни үлэ ытыылары, не хоһоно хайдаҕый? Райсовет маһааха эмнэ бэйэтэ линиялаах буолуон сөр этэ. Салайын муоһа-тын ытыны сөдүллээх буолуоҕа. Бэрт кыра да дьон олоҕор, настроениы-тыгар төттөрү дьайыны оҕоруон сөл. Кыратыттан ылан эттэххэ, олохтоох телевидениинэн бириини райсовет эмнэ үбүлүүр. Оттон көдүүһэ төһөнүй? Биир да сытны, проблемнай боппууруһу таарыа илктэр, билигин наар видеофильманынан бардылар. Бэл итиннэхэ хайыска биэрэр, туһалаабы, көдүүстээби булан мээр иһэллэбит.

Онон буудлаары турар
былбарга оройуон дьоно

түүгэйдик толкуйданахыг
хүснэ. Үлэйн биднийг
хүснэ. Адам оройуоннарга
үлэйн сүлдээр чабылхай,
үчүгэй толкуйдаа ыччатыр
бытын төрөөбүт сир-
дэриэр уоттарыгар ыгы-
рыааха, үлэиниэр ыччата
бизриааха. Оройуонмут
ыччатын ыччатын өссө
түгүл ырытан көрүөххэ,
ининизэргэ итгэрийнххэ.
Сагалтаа сага, элэр күүс
кэллэринэ эрэ туох эрэ
уларыбын тахсан сөл
күрүдү.

М. ИВАНОВА
райсовет депутата,
райсовет президиумуи
ЧИНЛЭНЭ.

представителлара кинриэх тэрин соя, Комитет общественнай тэрилтэ бырабын ылан, бэйэтэ устааптанан үлэллэхтөө. Кини аңардас ким эрэ кырбаммытын дуу, сыһаа самалыынытти дуу эрэ быһаарар тэрилтэ буолуо суоҕа. Одолору личность быһылытынан иитингэ туох наада буоларын барытын оҥоруута, кинилэр олохторун чөлүһүннэ барытыгар кыттаһа. Ити билигин идея эрэ, төрөһүүттөрнаны туох дин саныыллара эбитэ буолла? Чочу бу түгэнигэ ылан этэр буоллааха, ол комитет сиэтигэй хаамыһын билсиппэн, иһитиннөрөн иһиэ этэ. Билигин урунгу буолбатах, кабинекка олорон хайдах бадарар түмүктэри таһаартымы утары туруохха

З. МИХАЙЛОВА,
Чуранчы орто оскуола-
тынаагы төрөппүт коми-
тетин председатели.

Райсовет дьахталлары кытта үлэс
отдeльсэр оройуон олохтоохторут
үгүс-элбэх ийи тыгыйлар кинирдэлэр.
Үгүс дьахтар ханнын чэпчэтнэлэринэн
туһаннахтаабын, биигини оройуонка
олөртөн ханныктар көрүлгэ сымда
ларып туһунан сураһар. Онон, үгүс
книга наадыһарынан, бу туһунан оро
йуон хаһыатынан көпсиргэ быһа
рыллыбыт.

Дьахталларга
чэпчэтиилэр

Ийэни уонна оёуну х
рыстааһыны тупсарыы
ССРС уонна РСФСР Ве
ховнай Советтарын уураа
тарыгар олохуран Сэл
ССР Верхоянай Совет
1991 сыл күдүн тутар
күнүгэр «Тыа сиригэ
дьахтар дьыа нэргэн бал
ымачытын тупсара
ийэни уонна оёуну хары
тыар утаныбат дьаһалла
тустарынан» уураа
ылыммыта. Онно олоура
билигин оройуон дьахтал
лара манньк чөлчөтүллэ
ригиз туһанан эрэллэр:

— Үзлеллр дьахталла
оболонлоругар чапчак
тин терсбуг буоллаха
рына 170, ыараханны
одошрохторуна 186
иырэллэхтэринэ 210
календарнай күн болонч
най теленер

— Одоо төрөөсөвүмнэ 350 солк. бийр биризмэлээм кеме онгобуллар, итиннэ оройуон коэффицнента тутуулар. Кеме ийэ үлээтир свриттэн, өскөтүн үлээбөт буолууларына, оёо араа үлээтир тэрилтэтитэн бэриллэр.

— Оёнуу үс сааһыгар дээрн көрүүтэ маньык босоонелар бэрллаллэр иһиллэктэргэ олорор иһилэргэ бастакы оёдо — 154, иккискэ — 225, үлүскэ — 250, төрдүскэ уонна бинтон кэншиктэргэ — 275 солк. ый ахсын төлөнөр. Оройуон кинигэр олорооччуларга оё бэлтараа сааһыгар дээрн хаһыс оёотуттан тутулуга суох ый ахсын 110 солк. бэрлаллэр, онно оройуон коэффициентна тутуллар.

Ийн үлдэцбэлкэ олонор
буолларина, ити төлөбүр
социальнай харалта үбүт-
тэй ый ахсын 60 солк.
төлөнөр, онно оройуон
коэффициента збилдэр

— Ово балтараа саайхыг-
тан үнүгэр дээр, онго-
3 саайхтан алта саайх-
гар дээр ийгэ үлэлнир
сириттэн, ийгэ үлэлзэбэт
буоллабына, адата үл-
дир тарилтэттэн ий
ахсын 80 солк. пособие
ылар. 3—6 саастахтарга
и пособиеа оройуон
коэффициента туттулар.

Агардас үйлэр Үгс
түгэннэргэ мунаараллар,
Кивилэр оёолорутар 6
саастарыг дээрн ый
ахсын 80 солк., 6 сааһыг
тан сокуомтай сааһын
туолуор дээрн 90 солк.

«ЧЭЧИР» ТОҶО ҮЛЭЛЭЭБЭТИЙ?

Олохтоох телевизидение
нэн биэршлэр төбө тох
сөтүллүбүттарын, оройго
хайнатыгар таһаарыллы
быт программалар төб
түтүһүлүбүттарын түтү
нэн редакциятан элбө
түтүһүлүбүттарын түтү

«Чэчир» кыра предприниматель үлөнүттөрдүн көрсөтмөсү менен кийиздин кыймылына кызыккандарга маанилүү маалымат берди.

— Ушулду камсыз кылган оператор көмөлөшүүчү

Пособиелар бары дин
кэргэн дохуогуттан тут
дуга суох төлөнөллөр. О
но тус бэйэ сайабылтан
ньата, ово төрөөбүтүн ту
нунан свидетельств
буоллуната, динэ кэргэ
туһунан сельской Совет
тай ысыраанка наадала

Обо таңаһын сызынат
улаханнык ыаразыта эл
бөх ололоохторго охсуут
улахана билдэр, Итиннэх
сылга обо сааһыттан кө
рөн манньым жээмэйиңиз

компенсациалар төлөнөдөр: 6-гар диеңи саастаахтарга 200 солк., 6—13 саастаахтарга 240 солк., 13—18 саастаахтарга 280 солк. Бу харчы сымла кварталларынан үлдэһилдэн төлөнөр Итини таһынан үөрөнөччилдэргэ 13-гар диеңи саастаахтарга 200 солк., 13-тэн үеһэ саастаахтарга 250 солк. компенсация бэриллэр.

Удэллнйр дьахталлар
оолоро 3 сааһын тухууор
дээрн уопуска ыллахы-
рына, кинилэргэ ый ахсып
60-нуу солк. компенсация
тодонор, онно ороһуон
коэффициента табыллар.
Ити аһасты муус устартан
оһохтоһно.

Тыя сүрдэрингэр олорор уонна тыа хаһаайыстыбатын производствотыгар үлэлиир ийэлэргэ эмнэ чөлүстүллэр көрүлүнүлэр. Быстахтын быллаха, сүүрүн уонуска көмүһэ 28 нөлөндарнай күнтэн итэһэ сүөх буо-луктоохаа. Ыснотун сокуо-дунан кылгаччылыбыт үлэ күннээх иэдиэлэ көрүл-түбэтэх буоллабыта. 36 үлэ чаастаах иэдиэлэ олохтонуктоохаа. Онуоха кэмнэс толору үлэ күн-нээх иэдиэлэнэн төлөтүх-тээх. Итинни сэргэ ийэлэр-гэ ыйга биэр үлэ күнү, кэмнэһын төлөтөбөккө ту-ран, дьэстэтин-уотун көрө-рүгэр анаах бэриллэр.

Үлэһит дыахтааларга, ийэлэргэ көрүллэр чапчи-тиилэр тустарынан олох-тоох профсоюзнай тэри-лэтэлэр наадыйааччыларга быһааран биэрнэхтэрин, туһаныллыыларын прда-тнэхтэрин наада.

Ж. ВАСИЛЬЕВА,
райсовет дьахталлары
кытта улаҕа отделын
сэбиэһэсэйдэ.

ҮЛЭЛЭЭВЭТИЙ?

аппараты мҮЛЧҮ тутан
 кэбинэн алдынан хаалбы
 та, Оромуонитин
 ньалдыбата, оюн суб
 куннэргэ оператор В. По
 ташов сага аппарат агы
 даха барар. Очтогуна үл
 салданыага, Программал
 киллэриллибт видеосфил
 мнар кассеталара кыяй
 килбэттеринэн программ
 бутуулууга таһаарыллар
 Ити кунуөн сөп.

 eCO_2 10000

**Оболорбут көмүскэллээх
бүлүөхтөөхтөр**

тугар уончаа тиниэр миллионер тахса сыьды-
быта. Оттон оро алаьдунэ
бир илн тиниэра баьа-
лавх. Туох буолбут оло-
хун бу?

Следователь Филатов В. М. холубунай дьлалал онсхуллубата буолуо динрин билгитин мин быһаарар, кинилэхэ ыйар-кэрдэр да кыһын суох эрэри, ныра саастаах оҕону күүстэринэн киллэрэн табах тартарбыттарыгар, байа-лэро дьлалай тутунуу-ларьыттан суоруна суол-лабыттарыгар да кинилэр, мунг саатар, моральнай эппозитиива сүгүөх-төөхтөр. Аны туран Дура-нов С. урукку өртүгөр эмнэ хас да улахан бу-руйдаах оҕо эбит. Бу оҕону сырым ахсын төбө-

түтэн амэрийэн истаэхэ
өссө тугу онгоруо билд-
бэт. Байнэ элпинэтэбэт
буоллабына, төрөлүтү-
үтэн нознэхэ.

Болтгоно общественноно
мань суох дин саньмыр?
Оболорбутун ханьны да
социаламай кемүснэлэ
суох хаалларыбыт соду
ла мана эиэ баар. Би
ниги, төрөнүттөр, бэй
битигэр тирээн арэ кэллэ
динэ айманьыт. Маньны
бычылааннар тахсыбаттар
рын, оболорбут атын дьон
тон атарастамиаттарын
туһугар үлөлүсххэ наада.
Кинилэр кемүснэлдэх
буолууларын комитетин да
төрийин наада курдун.
Кини састаабыгар үөрө
нээччилэр бэйэлэрэ, тө
рөнүттөр, общественности

Е. МЕСТНИКОВ,
Тыя хаһаайыстыбатын
Уонна ас-үөл министр-
ствотын сыйлы инти-
тигэр наставнига,

